

***Acta Histriae*, l. 22, št. 1, 2, 3 in 4, Koper 2014, 1068 (182 + 258 + 368 + 260) str.**

Najnovejši letnik zgodovinske znanstvene revije se tudi letos predstavlja s štirimi novimi številkami, pri čemer se vsaka ponaša s svojo 'glavno' tematiko in obenem stoji kot samostojna monografska zbirka. V kronološkem smislu sta si prvo in drugo polletje različna, saj prvi dve številki nosita isti sklop, medtem kot tretja in četrta številka zadnjega letnika pa predstavljata vsaka svojo osrednjo temo.

Acta Histriae na ta način nadaljuje svoja načela vključevanja različnih tem in raznolikosti, znotraj lastne vsebine, privabljanja avtorjev s celotnega sveta in ohranjanja znanstvene odličnosti.

V prvi in drugi številki je v ospredju tema tretje stranke. Slednje je predvsem vezano na prisotnost tretjega, arbitrarnega člana v določenih situacijah: vojnih stanjih, upor, sojenju, razprtijah, itn. Tudi časovna komponenta pri omenjenem sklopu je 'omejena' na obdobje od poznega srednjega veka pa vse do perioda visokega novega veka. Na ta način obe številki ujmeta koncept glavne teme v loku skoraj polstoletne dobe.

V predstavljenih številkah se pojavijo številni mednarodni avtorji, pri čemer prednjačijo predstavniki Italije. Prva številka minulega letnika se tako prične z uvodnim tekstom priznanega profesorja Povola. V omenjeni številki lahko še navedemo Lombarda, Drusija in Mantoana, vendar so tudi v velikem številu nemški avtorji: Schneider, Bocken in Broers. Druga številka je narodnostno precej bolj začinjena: še zmeraj prednjačijo italijanski avtorji (Marcarelli, Savio, Pitteri, Orlando, Bragaggia, Demo, Bonoldi, itn.), toda pojavijo se tudi slovenski (Panjek, Kos), hrvaški (Popić) in angleški (Tracy) pisci.

Tretja številka *Acta Histriae* pa je tista številka, ki se 'obnaša' po utečenih standardih: fragmentirana vsebina, navidezna rdeča nit in vključenost avtorjev z različnih koncev sveta in institucij. Zgolj pregledovanje poglavij privede do občutka mednarodnosti in odprtosti, za katerima najbrž stremi uredniški odbor revije. V tej številki je rdeča nit zakonska instanca in odnos do zakona oziroma norm. Zanimiv in spodbuden podatek je ravno vključenost avtorjev, ki je tako številčna kot mednarodno precej pisana. Kot uvodni članek je Darovčeva predstavitev rituala podeljevanja notarskega privilegija v Istri. Poleg Darovca se med slovenskimi avtorji pojavijo še Katarina Zajc,

Jaka Cepec in Rado Bohinc. Med tujimi pa se pojavljajo avtorji iz bivše skupne države: iz Črne Gore Savo Marković, iz Hrvaške Ozren Kosanović, Irena Benyovsky Latin in Marija Mogorović Crljenko, iz Češke Petr Kaleta, Dagmar Hájková in Pavel Helan, iz Avstrije Tamara Scheer in čilski avtor José Díaz-Diego.

Zadnja številka *Acta* pa ponuja ponovno sklop vezan na širšo temo kontaminacij, ki ni omejeno ne na obdobje ne na zgodovinsko področje. Kontaminacije kot poglavje nudi široko paleto opcij, ki se razprostirajo od vsakdanje do vojne zgodovine. Članki pa so tudi razporejeni po času obravnavane problematike, začenši s časovno najbolj oddaljenim.

Na tem mestu so v ospredju predvsem slovenski in italijanski zgodovinarji, pa tudi nekaj hrvaških se predstavlja v številki. Povolju je ponovno zaupana 'prva beseda' v številki, ki na svoj poljudno-znanstveni način uspe bralca pripraviti in oznaniti z osrednjo temo ter na ta način olajšati sprehod med sledečimi članki. Med avtorji najdemo uveljavljene Slavena Bertošo, Darjo Mihelič, Dušana Kosa, Gorazda Bajca, Maura Pitterija, Matejo Režek, tako kot mlade raziskovalce Urško Lampe, Jureta Ramšaka pa Manco Grgić Renko. Slednje dejstvo zgolj kaže na dejstvo podpiranja mladih in nadebudnih avtorjev, ki s svojo vnemo in delom lahko bistveno pripomorejo k višanju raziskovalne odličnosti na slovenskih tleh.

V zadnji številki zadnjega letnika pa so tudi ob koncu umestili ocene, ki jih je kar deset. Različni avtorji pa so ocenili tako najaktualnejše zgodovinske monografije kot zadnje številke sorodnih publikacij.

Najbolj sveža revijalni nabor *Acta Histriae* ponuja uokvirjene enote, tri od katerih so na točno določeno tematiko, kar za specializirana raziskovanja zagotovo pomeni hitrejše in učinkovitejše pridobivanje uporabnega gradiva, za preostale bralce, tako akademike kot zgolj ljubitelje panoge, pa primeren vpogled v delo priznanih, ter mladih, zgodovinarjev. Uredniška ekipa nadaljuje kakovostno delo in ohranja tradicijo znanstvene odličnosti, kar je v zadnjih časih vedno težja naloga.

Erik Toth